

Кукмара муниципаль районының
Оштырма-Юмья авыл җирлеге башлыгы
карары

30 декабрь, 2025 ел

№11

**Татарстан Республикасы Кукмара районы Оштырма-Юмья авыл җирлеген
2035 елга кадәр чорга су белән тәэмин итү схемасын раслау турында**

«Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 15 статьясы, «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон, «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 елның 05 сентябрендәге 782 номерлы карары нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Оштырма-Юмья авыл җирлеген 2035 елга кадәр чорга су белән тәэмин итүнең кушымта итеп бирелгән схемасын расларга.

2. Әлеге карарны Оштырма-Юмья авыл җирлегенен мәғлүмат стендларында бастырып чыгарырга һәм «Интернет» челтәрендә Кукмара районының рәсми сайтына урнаштырырга.

Оштырма-Юмья авыл
җирлеге башлыгы

С.В. Тимофеев

Оштырма-Юмья авыл жирлеге
башлыгының 2025 елның 30 декабрьдагы
11 номерлы карары белән РАСЛАНГАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

КУКМАРА РАЙОНЫ

ОШТЫРМА-ЮМЬЯ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕН

2035 ЕЛГА КАДӘР ЧОРГА

СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

СХЕМАСЫ

1. Гомуми нигезләмәләр

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Оштырма-Юмья авыл жирлеген су белән тәмин итү схемасы – су белән тәмин итү системасының нәтижәле һәм имин эшләвен, аны хокукый жайга салуны исәпкә алып үстерүне нигезләү буенча материаллар булган документ.

Кукмара муниципаль районы Оштырма-Юмья авыл жирлеген су белән тәмин итү схемасын эшләү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1. «Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон;
2. РФ Хөкүмәтенен «Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары

Су белән тәмин итү схемасы территорияль планлаштыру документлары һәм жирлекнен коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары нигезендә эшләнә. Су белән тәмин итү схемасы 10 елга эшләнгән.

II. Су белән тәмин итү схемасының төп максатлары һәм бурычлары

- техник мөмкинлеге булганда, мондый тоташтыруны башкарырга тиешле капитал төзелеш объектын һәм оешманы су белән тәмин итү чөптәренә тоташтыру мөмкинлеген билгеләргә;
- норматив таләпләр нигезендә су белән тәмин итү системаларының ышанычлылыгын арттырырга;
- озак сроклы перспективада һәр кулланучыга исәпләгәндә су белән тәмин итүгә чыгымнарны минимальләштерергә;
- Оштырма-Юмья авыл жирлегендә яшәүчеләрне су белән тәмин итү чөптәренә тоташтыру һәм жирлектә яшәүчеләрне хужалык-эчү билгеләнешендәге су белән тәмин итү зарур булганда тәмин итәргә.

1 бүлек. Жирлек буенча су белән тәмин итү турында белешмәләр

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Оштырма-Юмья авыл жирлегенә кыскача характеристика

Оштырма-Юмья Кукмара районының көньяк-көнчыгышында, район үзәге Кукмара ш.т.п. ннан 29 – 44 км ераклыкта урнашкан.

Оштырма-Юмья авыл жирлеге чиге «Территорияләр чикләрен билгеләү һәм «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрен статусы турында» 2005 елның 26 февралендәге 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Әлеге закон нигезендә Оштырма-Юмья авыл жирлеге составына түбәндәге торак пунктлар керә: Оштырма-Юмья авылы, Иске Юмья авылы, Югары Юмья авылы, Яңа Комар авылы, Сәрдәүч авылы, Филипповка поселогы, Вильмон поселогы.

Авыл жирлеге түбәндәге муниципаль берәмлекләр белән чиктәш:

- төньякта Кукмара районының Байлангар авыл жирлеге белән.
- көнчыгышта Кукмара районының Урта Комар авыл жирлеге белән,
- көньякта Кукмара муниципаль районы Березняк авыл жирлеге һәм Татарстан Республикасының Саба районы белән.

- көнбатышта Кукмара районының Каенсар һәм Нырья авыл жирлекләре белән.

Оштырма-Юмья авыл жирлегендә 2025 елның 01 гыйнварына халык саны – 1285 кеше. Административ үзәк – . Иске Юмья авылы. Авыл жирлеге чикләрендәге территория мәйданы – 4345 га. Территориянең район үзәге һәм Кукмара тимер юл станциясе белән төп тышкы транспорт элементәсе булып Кукмара – Өлге – Югары Юмья автомобиль юлы тора.

Оштырма-Юмья авыл жирлеге табигый каркасының төп элементлары: Юмьинка елгасы һәм Иске-Юмья авылын төньяк-көнчыгыштан уратып алган биек булмаган таулар .

Оштырма-Юмья авыл жирлеге территориясе уртача континенталь климат зонасында урнашкан, уртача еллык явым-төшем күләме елына 562 мм. Туфрак тунуның норматив тирәнлеген – 1,8 м. Туфраклары көлсу, грунт сулары 5 м тирәнлектә ята.

Рельефы – сөзөк-калкулыклы тигезлек. Хәзерге эрозия процесслары рельефка сизелерлек йогынты ясаган. Районның геологик төзелеше аның Рус платформасы, 2 км тирәнлектә урнашкан кристаллик фундамент кебек тектоник структурага туры килүе белән аңлатыла. Утырма токимнарның калынлыгы девон, ташкүмер һәм Пермь системалары катламнарыннан гыйбарәт. Майданны бер геоморфологик элемент алып тора, аз бүленгән. Геологик кисем литологиясе буенча катламнары куәтләре һәм жәелүләре буенча тигез ятмаган дүрт катламнан артмый, сулы горизонт юк, үзенчәлекле грунтлар киң таралыш тапмаган. Өйрәнелгән майдан чикләрендә билгеләнгән үзенчәлекле грунтларга өемле грунтларны һәм пермь яшендәге элювиаль грунтларны кертергә кирәк. Зонада элювиаль грунтлар су бүленешләре битләрендә өемле грунтларның аз куәтле тышчасы булып таралган, күбесенчә чуар төстәге каты, ярым каты балчыктан тора, физик жилләнүгә кагылган структур элювий катламына кертелгән. Потенциаль су басу дәрәжәсе буенча территория потенциалы су басу территориясенә керә. Грунтларның корыч конструкцияләргә карата коррозия активлыгы югарыдан уртачага кадәр үзгәрә. Өске карст катламы юк. Бу районда сөзөклек эрозиясе зәгыйфь һәм уртача интенсивлыкта. Климаты уртача-континенталь, кышы салкын, жәе жылы. Климатик район – 1В. Тышкы һаваның исәпләнгән температурасы – минус 32 С, ел фасыллары ачык чагыла. Норматив жил басымы – 30 кг/кв.м. Исәпләнгән кар йөкләнеше – 240 кг/кв.м. Туфрак тунуның норматив тирәнлегә – 1,7 м. Климат өчен ел фасылларының күчеш чорлары кискен алмашыну, озын салкын кыш һәм уртача жылы жәй хас. Чагыштырмача тигез, аз гына калкулыклы рельеф һәм тау киртэләренең булмавы Атлантик океаннан һава агымнарының иреккә үтеп керүенә ярдәм итә, бу исә кышның кырыслыгын киметә. Язын көньяк һәм төньяк юнәлешләрдәге жилләрнең кинлекара алмашынуы көчәя. Бу язын тотрыксыз температура режимын тудыра. Май-июнь айларында салкыннарның кабат кайтуы һәм хәтта кар явуы күзәтелә.

Жирлекнен төп табигый ресурслары булып хужалык-эчү билгеләнешендәге жир асты геотермаль сулары тора.

Оштырма-Юмья авыл жирлегә территориясендә 7 скважина һәм 7 су башнясы урнашкан. 4 скважина һәм 4 су башнясы Оштырма-Юмья авыл башкарма комитеты милкендә.

2. Проект карарлары.

Оштырма-Юмья авыл жирлеген су белән тәмин итүнең проект чишелешләре, челтәр һәм корылмаларның факттагы торышын исәпкә алып, эшләнә торган Генераль план нигезендә ихтияжның артуы нигезендә гамәлдәге барлыкка килгән су белән тәмин итү системасы нигезендә нигезләнә.

Жирлекне су белән тәмин итү системасы үзәкләштерелгән, хужалык-эчү системасы – билгеләнеше буенча, тупик системасы – конструкциясе буенча.

Халыкка эчәрлек сыйфатлы су бирү хужалык-эчү ихтияжларына һәм су сибүгә, житештерү предприятиеләренең технологик ихтияжларына, янгын сүндерүгә каралган.

3. Су белән тәмин итү чыганаclarы, су белән тәмин итү схемасы.

Оштырма-Юмья авыл жирлеген су белән тәмин итү системасының гамәлдәге торышына характеристика

Оштырма-Юмья авыл жирлеген су белән тәмин итү системасы 7 артезиан скважинасына, 7 су башнясына һәм 1 каптажлы табигый агымлы чишмәгә нигезләнә.

Су белән тәмин итү түбәндәге торак пунктларда гамәлгә ашырыла: Иске Юмья ав., Оштырма-Юмья ав., Югары Юмья ав., Яңа Комар ав.

Иске Юмья авылын су белән тәмин итү Иске Юмья авылы уртасында Мәктәп урамы, 20 а адресында урнашкан су алу скважинасынан башкарыла. Төп скважина булып тора. Скважина 1991 елда 80 м тирәнлектә борауланган һәм эш диаметры 168 мм булган ике колонналы конструкциягә ия.

Устье скважины закрыто павильоном. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенен торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Иске Юмья торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 63 мм, 90 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт. Суүткәргеч челтәренен гомуми озынлыгы 4,8 км. Төзелгән датасы – 1991 ел. Урнаштырылган 16 су алу колонкасының 5 есе эшли. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-110 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Биекlege 20 м булган БР су башнясының күләме – 25 куб.м., Иске Юмья авылы халкын су белән тәмин итә. Система Иске Юмья авылыннан 700 м төньяктарак тау өстендә урнашкан каптажлы табигый агымлы чишмә белән тоташкан. Су хужалык-эчү ихтияжларына кулланыла.

Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Оштырма-Юмья авылының Мәктәп урамын су белән тәмин итү Оштырма-Юмья ав., Мәктәп ур., 64 а ориентирында урнашкан 3 нче номерлы су алу скважинасыннан башкарыла. Скважина 1987 елда 70 м тирәнлектә борауланган һәм эш диаметры 168 мм булган ике колонналы конструкциягә ия.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенен торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Оштырма-Юмья авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 63 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт. Мәктәп урамы буенча суүткәргечнен гомуми озынлыгы 1300 м тәшkil итә. Файдалануга тапшыру елы – 1987. Элек урнаштырылган 12 су алу колонкасының хәзер 3 есе эшли. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-110 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Биекlege 15 м булган БР су башнясының күләме – 20 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Оштырма-Юмья авылының Бакча урамын су белән тәмин итү Оштырма-Юмья ав., Бакча ур., 1 а ориентирында урнашкан 2 нче номерлы су алу скважинасыннан башкарыла. Скважина 1987 елда 70 м тирәнлектә борауланган һәм эш диаметры 168 мм булган ике колонналы конструкциягә ия.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы юк. Скважинадагы су өсте тигезлегенен торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Оштырма-Юмья авылы торак фондының Бакча урамындагы суүткәргеч челтәре диаметры 63 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт, аның гомуми озынлыгы 600 м тәшkil итә. Файдалануга тапшыру елы – 1987. Элек урнаштырылган 2 су алу колонкасының хәзер 1 се эшли. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-110 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Биекlege 15 м булган БР су башнясының күләме – 20 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Югары Юмья авылын су белән тәмин итү Югары Юмья ав., Басу ур., 1 ориентирында урнашкан 1 нче номерлы су алу скважинасыннан башкарыла. Скважина 1977 елда 70 м тирәнлектә борауланган һәм эш диаметры 168 мм булган ике колонналы конструкциягә ия.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенен торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Югары Юмья авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт, озынлыгы 2050 м. Файдалануга тапшыру елы – 1977. Элек урнаштырылган 7 су алу колонкасының хәзер 4 есе эшли. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-100 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Биекlege 15 м булган БР су

башнясының күләме – 20 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Яна Комар авылын су белән тәмин итү Яна Комар, Урман ур., 26 ориентирында урнашкан 2 нче номерлы су алу скважинасыннан башкарыла. Скважина 1977 елда 50 м тирәнлектә борауланган һәм эш диаметры 168 мм булган ике колонналы конструкциягә ия.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенә торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Яна Комар авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 40 мм һәм 90 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт. Гомуми озынлыгы – 1250 м. Файдалануга тапшыру елы – 1977. Элек урнаштырылган 4 су алу колонкасының хәзер 2 се эшли. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-100 насосының өзлексез эшләве кул белән тәмин ителә. Биеклегә 15 м булган БР су башнясының күләме – 20 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Хәзерге суүткәргеч челтәрләренә һәм корылмаларының техник торышы, аларны озак вакыт файдалану сәбәпле, эчәргә яраклы сыйфатлы су әзерләү дәрәжәсен киметә. Ремонт һәм реконструкция таләп ителә. Су эчә торган су белән тәмин итүнең үзәкләштерелмәгән һәм үзәкләштерелгән системалары нормалары таләпләренә җавап бирергә тиеш.

4. Жирлек буенча үзәкләштерелмәгән һәм үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының төп проблемалары:

1. Кайбер су белән тәмин итү объектларының санитария нормаларына һәм кагыйдәләренә туры килмәве (су белән тәмин итү системаларының гигиена нормативлары нигезендә суның тотрыклы сыйфатын тәмин итәргә мөмкинлек бирми торган санитария-техник торышы канәгатьләнерлек түгел).

2. Санитария саклау зоналары булмау, йә аларның пояслары чикләрендә тиешле режимны үтәмәү, нәтижәдә су белән тәмин итү чыганаclarына пычраткыч матдәләр һәм микроорганизмнар элгә ихтиҗалы аркасында аларның санитария ышанычлылыгы кими.

3. Кулланучыларга су бирә торган суүткәргечләрдә кирәкле чистарту корылмалары (зарарсызландыру жайланмалары) комплексы булмау.

4. Су чистартуның заманча технологияләре булмау.

5. Баш корылмаларның һәм челтәрләрнең бик нык искергән булуы.

6. Куллану урыннарына илтеп житкерү процессында суның күп югалтылуы.

Оштырма-Юмья авыл жирлегә торак пунктларын су белән гарантияле тәмин итү өчен, тулысынча төзекләндерелгәндә (һәр йорт, жәмәгәт биналары һәм коммуналь билгеләнештәге биналар эчәндә суүткәргеч челтәрләр урнаштыру) киләчәктә искә алырга кирәк:

1. хәзерге вакытта авария хәлендә булган тирән су скважиналарын, технологик жиһазларны алыштырып һәм оголовкны ремонтлап, капитал ремонтлау, кайбер чараларны башкарырга;
2. жирлекнең барлык торак пунктлары территориясендә гамәлдәге эрлифт белән су үткәргә;
3. гамәлдәге челтәрләрне этаплап реконструкцияләү һәм челтәрнең тузган участкаларын алыштыру.

Суүткәргеч челтәрне Ø160÷63 мм киләчәккә ПЭ100 SDR17 ГОСТ 18599-2001 полиэтилен торбалардан планлаштырырга кирәк.

Биналарга керү юлларында су үлчәү узеллары жайланмасын СНИП 2.04.01-85* нең «Биналарның эчке суүткәргече һәм канализациясе» 11 бүлегә нигезендә проектларга.

Су чыгымнарын исәпкә алу өчен, эчке суүткәргеч белән жиһазландырылган һәр бинада су үлчәү узеллары урнаштыру тәкъдим ителә.

Шулай ук гамәлдәге һәр скважинаны су үлчәү узелы белән тәмин итү планлаштырыла. Суүткәргеч корылмаларында СНиП 2.04.02-84 һәм СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә санитар саклау зонасы булырга тиеш.

5. Су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары.

Санитар саклау зоналары барлык су чыганаclarында һәм хужалык-эчү билгеләнешендәге суүткәргечләрдә аларның санитар-эпидемиологик ышанычлылыгын тәмин итү максатларында каралырга тиеш.

Су белән тәмин итү чыганаclarын пычранудан саклау максатларында «Су белән тәмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә өч поястан торган санитар саклау зоналары оештыру күздә тотыла:

Санитар саклау зоналарының беренче поясына скважина тирәсендәге 30 м радиустагы территория кертелә. Беренче пояс территориясә киртәләнә һәм төзекләндерелә, баш корылмаларда эшләмәүче затларга керү тыела.

Икенче һәм өченче чикләү режимнарының санитария саклау зоналары поясы. Икенче һәм өченче пояслар зонасына махсус эзләнүләр нигезендә «Су белән тәмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПин 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә су алуны ышанычлы санитар яклауны тәмин итә торган территорияләр кертелә. Икенче һәм өченче пояслар территориясендә чикләнгән санитария режимы урнаштырыла.

6 Су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системаларын үстерү юнәлешләре;

Үсешнең төп юнәлешләре:

1. Су белән тәмин итүнең ышанычлылыгын һәм өзлексезлеген арттыру.
2. Житештерүчән булмаган су югалтуларның кимү.
3. Объектларның санитар-эпидемиологик таләпләргә туры килүен тәмин итү.
4. Перспектив ихтыяжны тәмин итү өчен, чөлтәрләрне үстерү.

Төп бурычлар: тузган суүткәргеч чөлтәрләрнен Ø110÷63 мм, ПЭ100) этаплап реконструкцияләү һәм алыштыру, жиһазларны алыштырып, скважиналарны капитал ремонтлау, санитар саклау зоналарын төзү һәм суны исәпкә алу узеллары белән жиһазлау

7. Кайнар, эчәргә яраклы, техник су белән тәмин итү һәм куллану балансы;

Жирлекне су белән тәмин итү системасы халыкны хужалык-эчү ихтыяжлары өчен салкын су белән генә тәмин итә. Кайнар су белән тәмин итү йортларда индивидуаль рәвештә башкарыла. техник су белән тәмин итү (су сибү, янгын сүндерү) шул ук системадан тәмин ителә.

- Су бирү (су белән тәмин итү): Су бирүнең гомуми тәүлеклек күләме халык саныннан (769 кеше) һәм су куллану нормативыннан чыгып бәяләнә. Гамәлдәге скважиналарның агымдагы һәм перспективалы ихтыяжларны җаплау өчен суммар дебиты житәрлек.
- Куллану: Суның төп күләме (якынча 95-98%) халык тарафыннан хужалык-эчү ихтыяжларына тотыла. Аз гына күләме йорт яны кишәрлекләренә су сибү һәм янгын куркынычсызлыгын (башняларда янгынга каршы су запасы) тәмин итү өчен кулланыла. Бирелә торган суның шактый өлеше (бәяләүләр буенча 30-40% ка кадәр) югары дәрәжәдә тузганлык аркасында чөлтәрләрдә югала.
- Баланс: Киләчәктә, агып чыгуларны бетергәннен соң, су бирү күләме перспективалы үсешне һәм сәгәтлек тигезсезлек коэффициентын исәпкә алып, халыкның факттагы куллануы белән корреляцияләнәчәк.

8. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр;

1. Реконструкцияләү һәм модернизацияләү: Гамәлдәге артезиан скважиналарына капитал ремонт (иске жиһазларны сүтү, суны кудыру, насосларны алмаштыру, оголовокларны ремонтлау).
2. Челтәрләрне реконструкцияләү: Иске Юмья, Оштырма-Юмья, Яңа Комар авылларындагы тузган суүткәргеч челтәрләрне ИТЭ100°SDR17 торбаларына этаплап алыштыру.
3. Яңа төзелеш: Торак пунктларның бөтен территориясен колачлау челтәрен үстерү.
4. Төзекләндерү: Барлык скважиналарның санитар саклау проект зоналарын төзү, һәр скважинаны һәм эчке суүткәргечле һәр бинаны су үлчәү узеллары белән жиһазлау.

9. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча чараларның экологик аспектлар;

Чараларга табигатьне саклау һәм мохитне яхшырту характеры хас:

1. Су югалтуларны киметү жир асты су ресурсларынан нәтижәле файдалануга китерә.
2. Санитар саклау зонасын төзекләндерү һәм скважиналарны ремонтлау сулы горизонтларның потенциалы пычрануын булдырмый кала.
3. Заманча полиэтилен торбалар куллану системаның герметиклыгын арттыра, челтәрдәге суның пычрану һәм пычраткыч матдәләрнең грунтка үтеш керү куркынычын киметә.
4. Эшләр башкару чорында туфрак катламын саклау, эрозияне булдырмау һәм төзелеш чүп-чарын утильләштерү буенча чаралар күрергә кирәк.

10. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капитал салулар күләмнәрен бәяләү;

Капитал салулар күләме эшлängән проект-смета документлары нигезендә төгәлләштерелергә тиеш. Алдан бәяләү үз эченә түбәндәге чыгымнарны ала:

- 4 скважинага капитал ремонт ясау.
 - Берничә чакрымга сузылган суүткәргеч челтәрләрне реконструкцияләү һәм яңаны төзү.
 - Су үлчәү узелларын төзү һәм санитар саклау зонасын төзекләндерү.
- Финанслауның планлаштырыла торган төп чыганагы булып, «Чиста су» федераль һәм республика программалары акчалары тора.

11. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү күрсәткечләренен планлы күрсәткечләре;

Схеманы гамәлгә ашыру чорына (10 ел) планлы күрсәткечләр үз эченә түбәндәгеләрне ала:

1. Челтәрләрнең тузуын 30 % тан да артык булмаган дәрәжәгә кадәр киметү.
2. Транспортировка вакытында су югалтуны 10-15% ка кадәр киметү.
3. Үзәкләштерелгән система гамәлдә булган зонада яшәүче 100 % халыкны сыйфатлы эчәр су белән тәмин итү.
4. Барлык гамәлдәге чыганаclarның санитар саклау зонасын төзекләндерү.
5. Суны исәпкә алу объектларын 100 % жиһазландыру.
6. Су белән тәмин итү системасының ышанычлылыгын норматив күрсәткечләргә кадәр күтәрү.

12. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлегә (алар ачыкланган очракта) һәм аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле оешмалар исемлегә.

Оштырма-Юмья авыл жирлегә территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасының хужасыз объектлары ачыкланмады. Барлык объектлар (7 скважина, 7 су башнясы, суүткәргеч челтәрләр) аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле Оштырма-Юмья авыл жирлегә башкарма комитеты милкендә һәм балансында тора.